

Den berättande texten

En narratologisk studie av Toni Morrisons *Beloved*

Av: Anton Näckdal

Handledare: Ann-Sofie Lönngrén
Södertörns högskola | Institutionen för kultur och lärande
C-uppsats 15 hp
Litteraturvetenskap C | Höstterminen 2018

Abstract

The narrative text - A narratological study of Toni Morrison's *Beloved*

This essay is a close-reading study of Toni Morrison's novel *Beloved*. The purpose of this essay is to investigate and describe Gérard Genette's narratological theories and their function in the novel when looking at how the story is told. The questions that are being answered are how flashbacks actually affect the chronological order of events and who the narrator is that's telling the story. The methods that are being used in the report are a close-reading of *Beloved* and making a selection of previous research. The selected research will show an overview of some examples of areas and theories that has been used in other essays. In the summary it appears from the result of the analysis that flashbacks functions as explanations of the characters' thoughts or actions in the present and that the narrator most of the time is the character that's in a particular situation.

Keywords: Toni Morrison, *Beloved*, Gérard Genette, narratology, flashbacks, narrator

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Handlingen.....	4
2. Val av material	5
3. Tidigare forskning	5
3.1 Karaktärer	5
3.2 Moderskap	6
3.3 Symbolik.....	7
3.4 Det historiska och traumatiska berättandet	7
4. Syfte och frågeställningar	8
5. Teori och metod	8
6. Analys	11
6.1 Tempus	11
6.2 Modus.....	18
7. Sammanfattning och diskussion	21
8. Referenslista	23

1. Inledning

I början av september 2018 började jag läsa en delkurs på Litteraturvetenskap C om olika teorier och metoder inom litteraturvetenskapen. Där ingick bland annat ett moment om begreppet narratologi. Narratologi innebär rent konkret att studera strukturen och funktionen hos berättandet och berättelsen. Under detta moment fick vi ta del av olika teorier från teoretikerna Mieke Bal och Gérard Genette som senare användes i olika narratologiska läsningar av mindre texter. Jag kände redan då att jag blev intresserad av hur narratologin faktiskt kan användas för att förstå och studera det litterära. Framförallt var det Genette och hans begrepp kring berättandet som skapade mycket tankar hos mig.

Senare under denna C-kurs började vi också studera den historiska romanen där vi under varje moment tog del av en eller flera romaner utifrån olika teman som bland annat minneskultur och sexualitet. Syftet med denna delkurs var att fokusera på romanens historiebruk och hur den använde sig av det historiska. Under ett moment som utgick ifrån det historiska som hemsökelse med särskild inriktning på rasbiologin och slaveriet läste vi romanen *Beloved* av den amerikanska författaren Toni Morrison. Under läsningen märkte jag framförallt att Morrison ofta använder sig av tillbakablickar hos karaktärerna mitt i vissa stycken för att sedan hoppa tillbaka till nutid. Intrycket kom direkt av att detta är ett tacksamt verk att använda sig av kring det narratologiska berättandet och berättaren. När vi senare under kursens gång skulle bestämma oss för ämne och verk att analysera i den kommande C-uppsatsen så kändes det därför självklart att välja *Beloved* och de narratologiska teorierna då jag inte hade sett någon tidigare forskning kring detta ämne.

1.1 Handlingen

Handlingen utspelar sig under år 1873 och det har gått åtta år sedan slaveriet avskaffades i Amerika. Romanens huvudkaraktär heter Sethe och är en svart kvinna som i berättelsens inledning bor tillsammans med dottern Denver i ett hus där det spökar. Hon flydde till det här huset 18 år tidigare ihop med tre barn från Sweet Home, platsen där hon innan dess levde som slav. Samtidigt väntade hon det fjärde, Denver. För att hennes egna barn skulle slippa den bördan som det innebar att vara slav bestämde hon sig för att döda alla barnen. Döden var enligt henne ingenting jämfört med det som en slav fick utstå. Dock så klarade hon bara av att döda den tvååriga dottern och det är anden hos denna som hemsöker huset. Båda sönerna flyr av rädsla och lämnar Sethe och Denver ensamma kvar. De får sedan besök av Paul D, en

annan slav som lyckas skrämman iväg anden. Sedan anländer även en mystisk flicka som kallar sig Beloved och saknar minnen från det förflutna. Sethe inser att det här är dottern hon dödade för 18 år sedan som nu kommit tillbaka från de döda.

2. Val av material

Primärkällan i uppsatsen är *Älskade* av Toni Morrison. Jag väljer att inte använda det engelska originalet *Beloved* som större delen av tidigare forskning gjort utan analyserar istället Kerstin Halléns svenska översättning från 2014. Motiveringen till beslutet grundar sig på att när en engelsk roman översätts till svenska finns sannolikheten att uttryck, meningsföljder eller beskrivningar får en helt annan betydelse genom det svenska språket vilket i sin tur kan tänkas ge en annan utgång av resultatet. Jag tror det kan bli en för svenska läsare mer intressant analys av det narratologiska om man läser den svenska utgåvan.

De sekundära källorna i uppsatsen består av tidigare forskning som tagits fram genom ett urval och Gérard Genettes bok *Narrative Discourse. An Essay in Method* som jag använder för att förklara mina val av teorier. Valet av tidigare forskning motiveras av vad för teorier som förs fram kring *Beloved* i dessa texter och för att visa vad min uppsats kan ge ytterligare till det redan stora forskningsfältet som finns kring Morrison. Genettes bok använder jag för att den bäst förklarar hans teorier om narratologin och för att det var en av huvudböckerna som användes under momentet om narratologi.

3. Tidigare forskning

Här nedan går jag igenom den tidigare forskning som jag hittat under arbetet med uppsatsen och sammanfattar lite kort vilka författarnas syften är samt resultatet av deras analyser.

3.1 Karaktärer

Anna-Lotta Lindström läser *Beloved* som en gotisk roman och gör därav en analys av Sethe som en gotisk karaktär och hon bör ses som en sådan då hon rymmer från den vita mannen och får tampas med sina egna minnen i ett hemsökt hus.¹ Hennes starka modershjärta och

¹ Anna-Lotta Lindström, "Sethe – A Gothic Heroine, Yet Different" *A Character Study in Toni Morrison's 'Beloved'*, kandidatuppsats (Karlskrona: Blekinge Tekniska Högskola, 2001), s.1–2

vilja att vara en bra mamma gör henne till en klassisk gotisk karaktär medan den extrema kärleken gör henne till en annorlunda gotisk karaktär.²

Sophie Mattsson analyserar de etiska dilemman som uppkommer när karaktären ställs inför svåra val som till exempel att leva eller dö. I uppsatsen tittar hon närmare på hur dessa dilemman upplevs av Paul D, Sethe och Baby Suggs och hur detta påverkas av deras upplevelser som slavar.³ Mattsson menar bland annat att Sethes bakgrund är det som leder till de val hon gör. Mordet på dottern är en konsekvens av hur slaveriet präglat henne. Sethe gör det endast för hennes barns frihet, som en reflex och inte ett aktivt val. För henne är det bättre att barnen är döda och fria än att leva som slavar.⁴

Rougui Nian studerar Paul D och hans personlighetsförändringar utifrån ett maskulint perspektiv. Det handlar om vägen tillbaka till sin manlighet. Parallellt diskuterar hon även hur relationen mellan Beloved och Paul D kan ha gjort ett stort avtryck på hans läkningsprocess.⁵ Paul D lyckas, med hjälp från Beloved, bearbeta sina tragiska minnen och återfå sin manlighet. Han använder dessa erfarenheter och hjälper Sethe att göra detsamma.⁶

I sin C-uppsats gör Veronica Söderlund en närläsning med postkoloniala inslag av Denver från Toni Morrisons *Beloved* och Maya från Maya Angelous *I Know Why The Caged Bird Sings* där hon jämför det segregerade samhällets påverkan på dessa två karaktärer med fokus på det egna jagets gestalt.⁷ Båda inser att de skiljer sig åt från den vita befolkningen, men det egna agerandet skiljer sig. Denver lämnar det isolerade och vill upptäcka samhället medan Maya begränsas av samhällets förväntningar.⁸

3.2 Moderskap

Johanna Wising gör en feministisk analys av moderskapet hos Sethe från *Beloved* och Eva från *Sula*, båda av Morrison. Hon jämför slaveriets påverkan på mödrarna och hur deras handlingar influerar barnens uppväxt.⁹ Bland uppfattar båda två stunden då de tar livet av sina

² Lindström 2001, s.17–18

³ Sophie Mattsson, ”’A Matter of Choice’” *Ethical Dilemmas in Toni Morrison’s ‘Beloved’*”, C-uppsats (Huddinge: Södertörns Högskola, 2004), s.4

⁴ Mattsson 2004, s.20

⁵ Rougui Nian, ”’The last of Sweet Home men’” *Masculinity studies of Paul D in ‘Beloved’*”, C-uppsats (Gävle: Högskolan i Gävle, 2010), s.3–4

⁶ Nian 2010, s.21

⁷ Veronica Söderlund, ”’Master of My Faith, Captain of My Soul.’” *Identity and Community in Toni Morrison’s ‘Beloved’ and Maya Angelou’s ‘I Know Why the Caged Bird Sings’*”, C-uppsats (Gävle: Högskolan i Gävle, 2016–2017), s.5–6

⁸ Söderlund 2016–2017, s.27–28

⁹ Johanna Wising, *Motherhood and the Heritage of Slavery in Toni Morrison’s Novels ‘Sula’ and ‘Beloved’*, kandidatuppsats (Skövde: Högskolan i Skövde, 2008), s.2

barn som ett sätt att rädda de från ett värre öde. Slaveriet gör det svårt för båda att känna tillit till sin partner och det känslomässiga trycks tillbaka.¹⁰

En liknande studie gör även Linnea Hallström när hon använder sig av den feministiska kritiken och teorin för att analysera moderskapet hos Baby Suggs och Sethe i *Beloved* och även Lulu och Marie i Louise Erdrich roman *Love Medicine*.¹¹ Båda romanerna utmanar den västerländska normen när det handlar om moderskap. Exempelvis så är Sethe ett sätt att visa moderskapets krävande sida och dess hämmande på den egna utvecklingen.¹²

3.3 Symbolik

Nina Lindekrantz och Patrik Carlsson undersöker genom närläsning hur olika symboler och det intertextuella kan tolkas i den svenska översättningen av *Beloved*. Genom att hitta symbolerna, koppla samman dessa till karaktärerna och sammanhanget i texten syns två teman, ”längtan efter annat” och ”förtryckta känslor”.¹³ Bland annat studeras färgen gul som symbol för den starka personligheten i relation till Sethe.¹⁴

Ytterligare en studie vars fokus är riktat på symbolik och hur man kan tolka detta är den som Moa Tjerngren gör i sin läsning av samma roman. Hennes argument är att trädet blir den här bilden av kampen mellan liv och död i *Beloved*.¹⁵ Trädbilden distanserar huvudkaraktärerna från slaveriet, exempelvis som Sethes ärr. Istället för en vanlig märkning innehar det formen av ett träd.¹⁶

3.4 Det historiska och traumatiska berättandet

Moayad Bani Younes gör en studie om *Beloved* och de afrikansk-amerikanska trauman som finns i förhållande till Black Lives Matter-rörelsen. Han studerar hur olika typer av berättande inom till exempel vissa historiska sammanhang förhindrar freden och rättvisan hos afrikan-amerikanerna. Trots att dessa två skiljer sig i det berättande är syftet detsamma, att måla upp

¹⁰ Wising 2008, s.27–28

¹¹ Linnea Hallström, *Representations of motherhood in Erdrich's 'Love Medicine' and Morrison's 'Beloved'*, kandidatuppsats (Gävle: Högskolan i Gävle, 2017), s.1

¹² Hallström 2017, s.19

¹³ Patrik Carlsson & Nina Lindekrantz, ”Den enda olycka som finns i världen är de vita” En studie i symboler och intertextualitet i Toni Morrisons *Älskade*, yrkesuppsats (Kristianstad: Högskolan Kristianstad, 2009), s.37

¹⁴ Carlsson & Lindekrantz 2009, s.32

¹⁵ Moa Tjerngren, ”Trunk and Branches” *Aspects of Tree Imagery in Toni Morrison's 'Beloved'*, C-uppsats (Gävle: Högskolan i Gävle, 2009), s.2

¹⁶ Tjerngren 2009, s.22

en bild av de psykiska såren hos afrikan-amerikanerna för att visa på sanningen.¹⁷ Båda använder bland annat den svarta kroppen som en typ av traumatisk berättelse och argument för att det förflutna fortfarande lever kvar i nutiden. Bani Younes menar slutligen att dessa trauman varken kan avvecklas eller läkas.¹⁸

Karaktärer, symbolik och temat moderskap verkar vara några övergripande och vanliga ämnen som tagits upp inom forskningen av *Beloved*. Inte mycket har hittats om de narratologiska begreppen och dess funktion i denna roman. Min uppsats blir ytterligare en pusselbit i forskningen om *Beloved*. Den ger en ny tolkning av romanen som förhoppningsvis fler kan bygga vidare på. En som berör berättandet i *Beloved* är Moayad Bani Younes. Medan han gör en jämförande analys mellan Morrison och Black Lives Matter-rörelsen och hur de genom berättandet skildrar rasismen och förtrycket mot den svarta befolkningen både i då -och nutid så undersöker jag vilka de narratologiska begreppen har för funktion på berättelsens händelseförlopp. Jag avser att förhålla mig till den undersökningen som Younes gör när jag diskuterar resultatet av min analys.

4. Syfte och frågeställningar

Jag har för avsikt att analysera berättandets struktur i Toni Morrisons roman utifrån teoretikern Gérard Genettes narratologiska begrepp och vilken funktion de har i texten. Framför allt blir detta en studie av de olika tillbakablickar som sker i berättelsen när Sethe minns tillbaka till tiden som slav. Vad gör dessa med det kronologiska händelseförloppet? Dessa tillbakablickar gäller inte bara Sethe utan även andra karaktärer och det lyfts fram i analysen. Jag studerar också berättaren i *Beloved*. Från vilken synvinkel sker berättandet? Vad gör det med berättelsen?

5. Teori och metod

Tempus och modus är de två områden jag analyserar i min uppsats. Detta är två av Genettes narratologiska fokusgrupper som jag nu förklarar lite mer ingående. Utöver Genettes bok använder jag mig också av Staffan Bergstens bok *Litteraturvetenskap – en inledning* där Lars Åke Skalin skriver ett kapitel om narratologin. Det blir ett komplement till det som Genette

¹⁷ Moayad Bani Younes, *History, Identity, Trauma and Narratives in Toni Morrison's 'Beloved' in relation to 'Black Lives Matter' (BLM)*, magisteruppsats (Huddinge: Södertörns högskola 2016), s.5

¹⁸ Younes 2016, s.35–36

själv säger om tempus och modus. I slutet redogör jag även för en del av förordet från den svenska upplagan av *Beloved*. Det berättar lite mer om uppbyggnaden i romanen.

Modus handlar enligt Genette om berättaren i berättelsen som delger informationen till läsaren. En berättare kan hålla en viss distans till vad den berättar beroende på hur mycket eller lite detaljer den väljer att ta med, men även utifrån ett visst perspektiv. Perspektiv är det som tidigare kallades ”point of view”. Genom vem är det som berättandet sker? En berättare kan även agera som sig själv när den pratar till läsaren, men den kan också uppträda som en av karaktärerna i berättelsen. När berättaren talar som sig själv kallas det för diegesis och mimesis heter det när berättaren betar sig som en av berättelsens karaktärer.¹⁹

Ett begrepp som Genette gärna lyfter fram är fokalisation som mer specifikt förklarar vem det är som berättandet sker genom. Tre olika typer av fokalisation finns enligt honom. Dessa tre är nollfokalisation, extern fokalisation och intern fokalisation. Nollfokalisation innebär att berättaren berättar mer än vad karaktären i fråga vet. Intern fokalisation handlar om att berättaren agerar som en av karaktärerna medan extern fokalisation endast är ett utanförperspektiv, nästan som en kamera som bara ser vad som finns runtomkring och ingenting om karaktärernas tankar eller känslor kommer fram i berättelsen.²⁰ Den interna fokalisatorn karaktäriseras också av den inre monologen, något som Roland Barthes kallar det personliga berättandet enligt Genette.²¹ Uteslutandet av någon tanke eller ett agerande hos karaktären i en intern fokalisation kallas för paralipsis. Oftast kan det förekomma i till exempel deckare när berättaren är huvudkaraktären, men trots det så utesluts alla viktiga tankar.²²

Lars Åke Skalin beskriver modus som det viktigaste av Genettes narratologiska områden. Han utvecklar kring begreppet distans, som jag tidigare nämnt, att man vill diskutera skillnader mellan ”telling” och ”showing”. Detta väljer Genette att dra paralleller med ”mimesis” och ”diegesis” från Aristoteles och Platon säger Skalin. Hur begreppet fokalisation har använts grundar sig mycket på flera föregångare. Genette hävdar dock enligt Skalin att tidigare forskare endast bortsett från den viktiga skillnaden i berättelsen mellan vem som ser och vem som berättar. Genom att ha diskuterat ”point of view”, ”vision” eller ”synvinkel” har det till största delen handlat om hur ”berättarens synvinkel” framställer olika typer av moment. Dock så skriver

¹⁹ Gérard Genette, *Narrative Discourse. An Essay in Method* (Ithaca, N.J.: Cornell University Press, 1980), s.162

²⁰ Genette 1980, s.189–190

²¹ Genette 1980, s.193

²² Genette 1980, s.195–196

Skalin att Genette menar hur lätt det är att förväxla dessa funktioner hos berättelsen. Det egentliga syftet för berättaren är att presentera en berättande text. Nollfokalisation och intern fokalisation går ibland att finna i det skönlitterära säger Skalin. Det tredje begreppet extern fokalisation är något som exempelvis Ernest Hemingway använt sig av.²³

Tempus handlar bland annat om i vilken ordning allting berättas, den kronologiska ordningen på händelseförloppet. Alltså relationen mellan tiden för berättelsen och tiden för berättandet. Genette talar också om ”in medias res” när en berättelse kan ta sin början mitt i en historisk händelse. När avvikelser sker från det kronologiska händelseförloppet kallas det för anakronier.²⁴ En sådan avvikelse kan vara en analeps som går tillbaka i tiden, alltså en tillbakablick. Genette nämner *Odysseen* och det andra kapitlet i *César Birotteau* som ett exempel.²⁵ Utöver analepser finns också prolepser som är motsatsen till en analeps. Istället så går en berättare framåt i tiden, exempelvis kan starten av en berättelse ske i dess epilog precis som i *The Death of Ivan Ilych*.²⁶

Det finns ytterligare särdrag kring området tempus menar Lars Åke Skalin. Han skriver att det även finns den spatiala omfattningen och temporala omfattningen som diskuterar den berättande -och berättade tidens förhållande. Dessutom pratar Skalin om den relationen som finns mellan antalet gånger som en viss händelse nämns och antalet gånger den faktiskt inträffar. Exempelvis så lyfter han fram något som kallas för ”iterativa berättandet”, att en text under endast ett tillfälle talar om återkommande händelser.²⁷

Johanna Lindbäck beskriver i förordet till den svenska upplagan av *Beloved* att romanen i sig är komplicerad att läsa på grund av hur den är uppbyggd och dess berättarperspektiv. Det Morrison gör är att hon förflyttar sig emellan nutid, vad som inträffade arton år tidigare och även allt som hände före det under perioden då karaktärerna alltjämt var slavar. Lindbäck menar också att dessa tidsplan ger den som läser olika pusselbitar och det krävs att man lyckas lista ut hur allt hänger ihop.²⁸

I min analys använder jag mig av begreppen prolepsis och analepsis för att studera tidshoppandet som sker i *Älskade* och när det handlar om berättandets synvinkel tar

²³ Lars-Åke Skalin, ”Narratologi – studiet av berättandets principer”, i *Litteraturvetenskap – en inledning*, red. Staffan Bergsten, 2 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2002), s.182

²⁴ Genette 1980, s.35–36

²⁵ Genette 1980, s.49

²⁶ Genette 1980, s.67

²⁷ Skalin 2002, s.181–182

²⁸ Morrison 2014, s.7

jag hjälp av begreppet fokalisation som Genette talar om. Anakronier kommer även det förekomma som begrepp i analysen då det är namnet för de avvikelser som sker från det kronologiska händelseförloppet genom prolepser och analepser. Varför jag använder just dessa begrepp handlar till stor del om att de tar ger en bra bild av berättarstrukturen och hur man kan studera ett litterärt verk utifrån det narratologiska området. Därför lämpar de sig bäst för min analys. Analysen består av delar från romanen som exemplifierar det narratologiska utifrån dessa begreppens funktioner. Jag redogör för innehållet i de valda styckena och använder sedan de narratologiska begreppen för att undersöka den berättande strukturen och dess funktion. Under min närläsning av romanen väljer jag de delar som bäst passar in i analysen och det jag studerar.

6. Analys

6.1 Tempus

124:an var förhäxad. Full av en barnunges ondska.²⁹

Så inleds hela romanen. Vi får veta att huset som Sethe och hennes familj flyttat in i är hemsökt. Spöket av dottern som dödats av Sethe lever kvar. Sedan dör även farmor Baby Suggs och de två sönerna blir så skrämde att de rymmer bort från det som gör sig påmint där hemma. Vid tretton års ålder tar de det dramatiska beslutet efter att en spegel spruckit och avtrycken av ett barns små händer har synts i sockerkakan. De vill absolut inte utstå mer onaturliga händelser som exempelvis att kexsmulor strös ut framför husets tröskel i en linje. Det är under några månader på vintern som detta utspelar sig enligt berättaren. Ganska kort beskrivs det sedan när Baby Suggs ligger på sjuksängen och inväntar döden. Efter hennes död försöker Sethe och Denver locka fram det spöke som de har plågats av. Gensvaret av spöket blir svagt och Denver anklagar farmoderns död som orsaken till den begränsade kontakten. När Sethe pratar om hennes kärlek till dottern hon tog livet av uppstår hos henne en svalkande. Hon frågar sig själv varför hon inte kunde få med "Min Lilla Älskade" på dotterns gravsten.³⁰

Tio minuter för sju bokstäver. Hon kunde nog ha fått med "Lilla" också för tio minuter till? Det hade hon inte tänkt på att fråga [---] för tjugo minuter, eller låt gå för en

²⁹ Morrison 2014, s.17

³⁰ Morrison 2014, s.17–20

halvtimme, kunde hon fått med alltsammans [---] inhugget på sin lilla flickas gravsten: Min Lilla Älskade [---] Hon nöjde sig med friden i sin egen själ och glömde den andra: lillflickans själ. Vem hade trott att en stackars liten baby kunde känna ett sånt raseri? Hon måste också leva sitt liv i ett hus som var utlämnat åt ett barns raseri över att det fått halsen avskuren [---] ”Vi kunde flytta”, föreslog hon sin svärmor en gång. ”Vad skulle det tjäna till?” frågade Baby Suggs.³¹

Då sker därefter en anakroni genom en analeps för här lever Baby Suggs – hennes död är inte ett faktum än – och hon diskuterar med Sethe huruvida de ska flytta ifrån det hemsökta huset. Jag uppfattar detta som att på bara några sidor har det kronologiska händelseförloppet påverkats. Morrison skriver i början på ett sätt så att det blir svårt att urskilja när tidshoppandet sker. Det kommer direkt en replik från Sethe till sin svärmor mitt i den inre monologen som sker hos henne. Repliken orsakar en anakroni och berättelsens kronologiska händelseförlopp bryts.

Baby Suggs pratar om vilken tur de har att det bara är ett litet barns spöke som är närvarande. En längtan finns hos henne att kunna minnas sina barn som inte finns kvar längre medan Sethe gör sitt bästa för att förtränga alla minnen av sina söner och den döda dottern. Hennes tankar blir istället vilseledande och ger henne bilden av hur hon nästan springandes tar sig fram till en vattenspump för att skölja av kamomillsaften från sina ben. Samtidigt ser hon bilden av Sweet Home framför sig, stället hon levde på som slav. Hon tänker tanken att kanske är helvetet också ett vackert ställe?³² När Sethe är på väg tillbaka till huset efter att ha sköljt av sig kamomillsaften sitter Paul D på trappan till verandan. Hon vill inte att han ska behöva traska vidare utan bjuder då in honom till sig och han frågar vart Baby Suggs är så han kan hälsa på henne, men får veta att hon är död sen nästan nio år tillbaka.³³

Prolepser och analepser sker med bara några sidors mellanrum i inledningen av romanen. Det börjar med att en berättare beskriver lite kort när familjen flyttar till det hemsökta huset och hur allt plötsligt förändras när sönerna rymmer och lämnar familjerna ensamma. Detta blir den första analepsen då det berättas om något som tidigare har inträffat. Funktionen hos denna analeps är att ge en bakgrund till den nutida handlingen och varför Sethe bara bor tillsammans med Denver i nummer 124. Baby Suggs sista tid i sjuksängen blir ytterligare en analeps då det

³¹ Morrison 2014, s.20–21

³² Morrison 2014, s.21–22

³³ Morrison 2014, s.22–24

står i inledningen att hon redan är död. Genom en till analeps övergår detta sedan till en konversation mellan henne och Sethe. Här är det Sethe som själv minns tillbaka och från att händelsen kring svärmoderns död precis har inträffat flyttas vi direkt tillbaka att hon lever igen. Sedan sker en proleps till nutiden när Paul D dyker upp i berättelsen, men först när Sethe berättar om Baby Suggs död blir det bekräftat att prolepsen är ett faktum. Hennes död får funktionen av att vara en anakroni då den kronologiska ordningen av händelser bryts flera gånger.

Några rader senare frågar Paul D om Sethe bor själv i huset eller tillsammans med en man, men det svarar hon att hon inte gör.³⁴

”Jag och Denver”, sa hon.

”Och det trivs du med?”

”Ja, det gör jag”

Hon märkte att han var misstrogen och fortsatte: ”Jag lagar mat på en restaurang i stan. Och syr lite när jag kommer åt.”³⁵

Det får Paul D att le direkt och han minns bröllopsklänningen. Genom hans inre tankar sker en analeps till tiden när de var slavar och vi får veta att Sethe anlände till Sweet Home när hon var tretton år och att folk kallade henne för flickan med järnögonen. Alla de fem männen vid Sweet Home fäste sina blickar på Sethe, men tog sedan ändå beslutet att låta henne vara för sig själv för att låta henne ta ett beslut även fast alla egentligen skulle göra vad som helst för att få vara med henne, om det så hade krävts slagsmål för det. Ett år gick innan hon kunde komma fram till ett beslut. Det var ett påfrestande år för dessa män. De låg på sina halmmadrasser och vred sig av förtvivlan. Paul D var en av dessa män och han låg liksom de andra och vred sig på sin halmmadrass i längtan efter Sethe. Det var Halle Suggs som hade köpt sin mamma Baby Suggs fri och därav gjort så att Sethe fick ta hennes plats. Möjligtvis var det därför som Sethe sedan valde att leva med honom. I hemlighet sydde hon sedan en klänning åt sig själv inför den första natten tillsammans. Sedan sker en proleps tillbaka till nutid. Sethe undrar om inte Paul kan stanna hos henne ett tag för att ta igen alla arton förlorade åren som gått.³⁶

³⁴ Morrison 2014, s.28

³⁵ Morrison 2014, s.28

³⁶ Morrison 2014, s.29–30

När analepsen sker genom Paul D och hans minne förklarar den varför han frågar henne om hon lever med en man. Som det berättas så var Paul D en av de som tillsammans med Halle Suggs ville ha Sethe som sin hustru och att han frågar henne arton år senare om det fortfarande finns en man med i bilden tyder på att han fortfarande har några former av känslor för henne, att någonstans inombords så finns det ännu en liten längtan efter att få vara med henne. Funktionen hos analepsen blir i detta fallet att ge en förklaring till agerandet hos Paul D. Den berättar om hur han var en av dessa män som längtade efter att få vara med Sethe. Genom denna anakroni går det att förstå att han betar sig så här för att det som hänt har påverkat honom och att det sitter kvar i hur han agerar.

Sedan ligger de bredvid varandra i Sethes säng och har innan dess börjat klä av sig, men inte helt. Han har fortfarande sin skjorta på sig och hon sin kjol. Sethe undrar hur de inte kunde ha klätt av sig nakna trots att de snabbt hade börjat med det. Hon tänker då på något som Baby Suggs tidigare har sagt, att männen alltid är likadana. De vill hela tiden ha det tunga ansvaret, men ändå så uppmärksammar de ärran som kvinnan bär på och skickar iväg hennes barn samtidigt som hemmet vänds upp och ner. Sethe berättar att hon tidigare fått höra att hon borde flyttat ut från huset hon nu bor i, på ett sätt som fått hus att inte verka vara så märkvärdigt. Som att hus skulle vara något man bara kunde skicka vidare utan problem.³⁷

Hon som aldrig hade haft något annat hus än det här, hon som hade lämnat ett jordgolvtäck för att komma hit, hon som tagit in en knippa haverrot till fru Garners kök varenda dag [---]³⁸

Männen där utanför stugan var aldrig någonting som skrämde henne. Även om de sov i stugan som låg bredvid hennes så kom de aldrig in på besök under natten. Mest så höll de i de trasiga hattarna och stirrade så fort hon var i närheten. Inte ens när hon kom bärandes på mat åt dem ute på åkern så gjorde de någonting för att ta det ifrån henne. Först när hon lämnat dem så började de ta för sig av maten som hon givit dem. Hon stannade till och med kvar vissa gånger för att se hur de betedde sig när hon inte var i närheten och visst var det skillnad. Hon beskriver hur dessa män skrattade och sjöng för fullt. Halle var den trevligaste av dem. Han var sonen som hade stannat hos Baby Suggs under längst tid och han hade Sethe haft turen att få varit gift med under sex år och fått samtliga av sina barn med. Prolepsen flyttar

³⁷ Morrison 2014, s.47

³⁸ Morrison 2014, s.47

handlingen tillbaka i nutiden då Sethe vrider på sig i sängen och hamnar på mage, men ångrar sig och lägger istället sina fötter i kors för att inte stjåla uppmärksamheten från Paul D.³⁹

Här när Sethe minns tillbaka sker en analeps som berättar om hur hon upplevde alla männens uppmärksamhet kring henne. Att deras sätt att bete sig skiljde sig åt beroende på om hon var i närheten eller ej. Hur det hade att göra med att alla männen var likadana hela tiden enligt Baby Suggs. Prolepsen som sedan sker berättar Sethe inte vill få någon uppmärksamhet från Paul D när hon ska försöka lägga sig rätt i sängen. Istället för att lägga sig på mage så placerar hon fötterna i kors. Den tidigare analepsen som skett i berättelsen är som sagt inne på hur hon får uppmärksamheten från männen på Sweet Home, men tillbaka i nutiden vill hon inte ha den från Paul D. Det beteendet hon visar upp här i den stunden får en förklaring i det hon minns tillbaka till. Analepsens funktion blir att ge en bakgrund till hennes agerande. Den tidigare uppmärksamheten har satt sina spår.

I ett annat skede av berättelsen under hösten, långt före Paul D har flyttat in hos dem, hittar Denver sin mamma ståendes på sina knän i Baby Suggs rum för att be. Bredvid hennes mamma finns en vit klänning med en av armarna kring hennes midja och även den står på knä. Klänningen och Sethe liknar nästan två väninnor där klänningen vill trösta Sethe. Det får Denver att tänka på berättelsen kring hennes födsel som beskrivs som ett underverk. Hon beger sig då ut för att i minnet hitta tillbaka till den berättelsen.⁴⁰

Hon vandrade med lätthet in i berättelsen där den låg framför henne på stigen då hon gick bort från fönstret [---] för att komma till den del av historien som hon tyckte bäst om måste hon börja en bit bakåt i tiden: höra fågelsång i den stora skogen, prasslet av löv under fötterna, se sin mamma söka sig upp i bergen där det inte borde finnas några hus.⁴¹

Sen kommer berättelsen om hur Sethe rymde från Sweet Home samtidigt som hon bar Denver i sin mage. Hon vandrade vidare trots att fötterna var så svullna att hon knappt hade någon känsel i sina vrister. Stannade hon upp så kände hon hur barnet i hennes mage nästan som en antilop stampade otåligt i väntan på att få komma ut. Dunkandet i hennes huvud fick henne att

³⁹ Morrison 2014, s.48–50

⁴⁰ Morrison 2014, s.58–59

⁴¹ Morrison 2014, s.59

falla ner på knä och hamna raklång på marken. För Denver beskrev hon det som att hon bara låg och väntade på att Denver skulle protestera i magen. Efter att hon låg där ett tag påstod hon sig se en kvinna i tyghatt komma dit och tala till henne.⁴²

”Se-the.”

”Ja, ma’am.”

”Håll reda på babyn.”

”Ja då, ma’am.”

”Se-the.”

”Ja, ma’am.”

”Hämta lite tändved.”

”Ja, ma’am.”⁴³

Hungern började sedan alltmer göra sig påmind hos Sethe, det berättade hon för Denver. En röst som ropade om det var någon där fick henne att tro att det var en vit pojke som upptäckt henne och därför kröp hon mot stället som rösten kom ifrån för att bita av hans fötter. Då kom den delen av berättelsen som Denver tyckte om allra mest. Det var inte en vit pojke utan en svart flicka som hette Amy. Hon frågade varför Sethe kommit upp hit mot bergen och hon svarade att hon rymde, men Amy hade svårt att tro det på grund av de svullna fötterna.⁴⁴

Senare frågade Amy om Sethe bara hade tänkt ligga kvar där och föda. Sethe sa direkt att hon inte ens kunde krypa, men då tog Amy med sig Sethe till en stig och kröp sedan tillsammans med henne mot ett skjul. Där i skjulet gjorde Amy en hög med löv som Sethe kunde lägga sig på för att vila. Fötterna fick hon lägga på stenar täckta i löv, känslan var borta från hennes blodiga knän och nedåt. Sedan masserade Amy Sethes ben och fötter tills Sethe började gråta. Då säger Amy att allt som tidigare varit dött och sedan lever gör ont. När Denver minns tillbaka till den här historien och den meningen så undrar hon om klänningen hon precis såg hålla om hennes mamma också hade ont. Var det hennes döda syster som ville säga något med det? Ut från kammaren kommer sedan Sethe och hon och Denver börjar då att prata om huruvida det var en klänning eller ej som lade en arm om henne när hon satt och bad i Baby Suggs rum.⁴⁵

⁴² Morrison 2014, s.60–61

⁴³ Morrison 2014, s.61

⁴⁴ Morrison 2014, s.62–63

⁴⁵ Morrison 2014, s.66–68

Anakronier sker flera gånger på dessa sidor. Först inträffar en analeps eftersom läsaren får veta av berättaren att Paul D inte har flyttat in än. Det berättas också att detta är långt före som Paul D anländer till deras hus. Hur lång tid det handlar om uttrycks inte ordagrant, om det är veckor, månader eller år. Sedan inträffar ännu en analeps från den tidigare analepsen när Denver försöker minnas tillbaka på historien som hennes mamma berättat för henne om hennes födsel. Historien bryts kort av i en proleps som beskriver hur Sethe berättade för Denver om hur hon kände henne i magen. Analepsen flyttar händelseförloppet tillbaka till Sethes historia när hon ser kvinnan med tyghatten, men en proleps visar sedan hur Sethe berättar för Denver om hennes hunger, hur hon kröp mot rösten som hon hörde och mötte den magra flickan Amy. Ytterligare en analeps tar oss återigen in i historien när Sethe och Amy tillsammans tar sig krypandes till det här skjulet. När Denver sedan tänker på det som Amy säger om det döda som lever och gör ont samtidigt som Sethe kommer tillbaka efter att ha bett så sker en proleps igen.

Några sidor innan berättas det att Denver brukade leka i en skog som låg vid 124:an där fem stycken buxbombuskar tillsammans bildade något slags tomt rum med susande blad som täta väggar. Att om hon hade böjt sig nedåt så lyckades hon kravla sig inåt till detta rum och sedan kunna stå rakt uppstående i ljuset som hade en smaragdgrön nyans. Det här rummet gick från att vara en lekvrå till en fristad för henne, men platsen blev snart det viktigaste för henne. Lövrummet gjorde henne avskärmad från alla sorger och där genom hennes fantasi gestaltade hon sin egna näring och längtan efter mat.⁴⁶ Analepserna som sker när Denver minns sin mammas historia förklarar varför Denver själv krupit in i detta rum och föreställt sig vara hungrig efter mat. Dessa anakronier visar varför hon agerar på det här sättet. Hon gör på ett liknande sätt vad hennes egen mamma gjorde för flera år sedan. Historien sitter kvar hos henne och formar henne som person.

⁴⁶ Morrison 2014, s.57–58

6.2 Modus

Hon stod på knä i kammaren dit hon brukade gå för att prata och tänka, och där förstod hon varför Baby Suggs hungrade så efter färg. Det fanns inga färger där med undantag för de två orangeröda rutorna i lapptäcket som fick tomheten att skrika. Väggarna var skiffergrå, golvet var jordbrunt, träbyrån hade sin egen färg, gardinerna var vita och det mest iögonfallande föremålet, lapptäcket över järnbritsen, var gjort av småbitar av blå cheviot, svart, brunt och grått ylle – hela skalan av mörka stumma färger som sparsamheten och anspråkslösheten medgav. Och på den dämpade ytan blev två orangeröda rutor alldeles vilda – som naket liv. Sethe såg på sina händer och sina buteljgröna ärmor och tänkte på hur lite färg det fanns i huset och hur konstigt det var att hon inte saknat det så som Baby hade gjort. [---] I ottan varje morgon arbetade hon med fruktpajer och potatisrätter och grönsaker medan kokerskan lagade soppan och köttet och allt det andra. Och hon kunde inte minnas att hon sett en enda röd paprika eller gul squash.⁴⁷

Här i detta exempel är det intern fokalisation eftersom Sethe, som är en del av fiktionsvärlden, själv beskriver hur det ser ut runtomkring henne med föremålets färger, hur hon står på knä i rummet och ser på sina händer. Det kunde likväl också ha varit en extern fokalisation som från ett kameraperspektiv först bara registrerar att hon är där och vilka färger alla föremålen har eller en nollfokalisation där en berättare återger för läsaren vad som händer, men eftersom hennes inre tankar kommer fram genom att hon förstår hur Baby Suggs kunde längta efter färg, att hon tänker på hur liten mängd färg som finns i hennes hus och hur lite hon minns om hon sett en gul squash eller röd paprika så blir det en intern fokalisation. Den externa fokalisatorn berättar för läsaren att hon varje morgon står och lagar pajer och potatisrätter samtidigt som kokerskan gör soppan och lagar till köttet. Vad den externa fokalisatorn gör här är att den ger läsaren en mer övergripande bild av vad som händer. Precis som ett kameraperspektiv. Den registrerar bara att båda är där och lagar mat.

I ett annat exempel har en karaktär som heter Stamp Paid blivit arg på Baby Suggs och vill inte följa henne hem så därför tar han en annan väg tillbaka. Han tittar en stund på henne innan han vänder och går. Det vita ansiktet som tittar ut genom ett fönster lyckas inte med att hinna förstå vad som sker. Han ångrar sedan samtalet

⁴⁷ Morrison 2014, s.73–74

medan han försöker komma in i 124:an för en andra gång. Stamp Paid tänker på hur de vita fortfarande huserar runtomkring i samhället. Skolor som bränns ner och kvinnor som våldtas bland annat. När han tänker på detta känner han doften av varmt blod och hud. Hur doften kommer från sidorna i tidningen North Star och alla vittnens munnar. Men han säger att det är inget av detta som tröttar ut honom utan det är ett enda band. När han vid Licking Rivers strand förtöjer sin eka så märker han något rött som sitter på undersidan av den. Vad han tror är en fjäder från en kardinalfågel visar sig vara ett rött band som har knutits kring en blöt hårlock med en bit av sin hårbotten kvar. Han slänger hårlocken på marken, men behåller bandet.⁴⁸

På hemvägen stannar han upp då han känner sig yr och nästan har svårt att andas. Allt blir bra för en stund och han fortsätter innan han återigen måste stanna upp av andfåddhet. När han kommer hem går han ut för att sätta sig på verandan, men systemns ängslighet får honom att komma in igen och gå och lägga sig. Bandet har han behållit i sin ägo och doften av hud är fortfarande där som en påminnelse. Den svaga ryggmärgen gör att han tänker på hur Baby Suggs önskat om att få uppleva något ofarligt i världen. Han önskar själv att hon inte blir intresserad av den röda färgen utan istället den gula och blåa. Stamp Paid känner skuld till Baby Suggs för att han enligt sig själv har missförstått henne och tänker att han nu måste han kunna visa det för henne och bli förlåten av henne och familjen. Återigen gå han fram till dörren vid 124:an och försöker knacka på.⁴⁹

Här är det också en intern fokalisation då det är Stamp Paid som återger allt som händer från sitt perspektiv. De inre tankarna och de egna upplevelserna träder tydligt fram i den här delen av berättelsen. Allt som sker skildras från hans perspektiv genom en inre monolog. Ångesten som han känner är något som kommer inifrån och något som en berättare utanför fiktionsvärlden inte kan berätta för läsaren. Hans tankar kring hur de vita behandlar de svarta i samhället och lukten av blodet är också en intern fokalisation då det bara är han själv som kan säga att han gör det likväl som när han upptäcker bandet och tror att det är en fjäder. Till skillnad från nollfokalisation och extern fokalisation får läsaren veta vad karaktären själv upplever och det är dennes egna ord som man får ta del av. Stamp Paid's ångest går nästan att ta på när han reflekterar kring det förflutna och hur hårt den svarta befolkningen har blivit behandlade.

⁴⁸ Morrison 2014, s. 286–287

⁴⁹ Morrison 2014, s.287–288

En nollfokalisation beskriver dock hur han slänger hårlocken och behåller bandet. Mot slutet kommer hans egna tankar fram igen då han känner den här ångesten gentemot Baby Suggs och hennes familj. Detta är inget yttre som visar sig utan det sker inom honom. En extern fokalisation konstaterar sedan att han går fram till dörren och knackar på.

I ett annat exempel agerar den interna fokalisatorn som Paul D. Det är en kväll efter middagen och han har lagt sig på Baby Suggs säng när han sedan börjar känna att han inte vill ligga kvar där. Han känner stor nervositet och tror att han börjar drabbas av hemmaångest och vrede, men är osäker om det verkligen stämmer. Sedan inser Paul D att det är ingen vrede han känner och nervositeten har inte med någon kvinna i huset att göra. Han vill bara inte ligga där och det fortsätter inträffa fler gånger när han byter från att sova i skräpkammaren på en halmmadrass till att ligga i matkällaren på säckar fulla med sötpotatis.⁵⁰

Berättandet sker här genom en intern fokalisator i form av Paul D. Det känslomässiga träder fram väldigt tydligt när han funderar på om det är vrede eller nervositet som han känner. Känslorna som framkommer är väldigt starka. Därav så sker ingen paralips som Genette säger kan inträffa i en intern fokalisation. Det utesluts inte något av tankar eller ageranden hos Paul D utan det är mycket som läsaren får veta om hur han känner och vad han gör. Han pratar om att känna längtan efter att få slå sönder saker eller bara skrika ut allt som finns därinne. Vad den interna fokalisatorn gör i detta stycke är att den höjer tempot i berättelsen. Ilskan märks på något sätt hela tiden även om han själv menar att den här gången finns det ingen vrede hos honom.

Även en extern berättare finns i denna del av berättelsen. Den berättar om hur Paul D går bort till skräpkammaren för att sova på en halmmadrass, att han sedan ligger på säckarna med sötpotatis i matkällaren och när Sethe också kommer dit till matkällaren.

⁵⁰ Morrison 2014, s.190–191

7. Sammanfattning och diskussion

Mitt syfte med den här uppsatsen var att studera berättandet i romanen *Beloved* utifrån Gérard Genettes teorier och undersöka vad för funktion dessa fyllde i texten. Jag ville få svar på vad tillbakablickarna gjorde med det kronologiska händelseförloppet, men även vilken typ av berättare det var i berättelsen och från vilken synvinkel som händelserna skildrades. Jag inledde hela uppsatsen med en inledning där jag förklarade anledningen till valet av Morrisons roman och hur jag kom fram till att välja narratologin som ämne för mitt skrivande.

Detta övergick sedan till en kort summering av handlingen och huvudkaraktärerna i romanen. Jag motiverade även mina val av källor där jag bland annat förklarade varför jag använde mig av den svenska översättningen *Älskade* och inte originalet på engelska. Sedan presenterade jag all min tidigare forskning genom att sammanfatta vad författarna hade för syfte, hur de gick till väga för att få svar på sina frågeställningar och även lite kort om resultaten de fick i sina studier. Jag övergick sedan till att gå igenom Gérard Genette och hans narratologiska teorigrupper tempus och modus för att förklara innebörden av de begrepp som han talar om. Där redogjorde jag även för en del av Johanna Lindbäcks förord i den svenska upplagan om hur komplicerad romanen är i dess uppbyggnad och berättarstil för att ge ytterligare perspektiv och en till röst kring hur Morrison skriver *Beloved*.

Dessutom presenterade jag de begrepp som jag skulle använda mig av i min analys och motiverade varför jag valt att använda mig av just dem. Prolepsis, analepsis och fokalisation tillämpades sedan i min analys där jag i båda delarna om tempus och modus gav exempel från romanen i form av citat och egna återgivelser av innehållet. Jag gick i delen om tempus igenom hur tillbakablickarna används i *Beloved* och vad de gör med händelseförloppet. Dessutom, under delen om modus, tog jag upp i vilken form berättaren visar sig och på från vems ögon som händelserna inträffar.

Jag anser utifrån analysen att syftet till stora delar har uppnåtts då jag har undersökt på vilka sätt som de narratologiska begreppen kan användas i en tolkning av *Beloved* och hur dess berättarstruktur ser ut. Resultatet visar till största delen att tillbakablickar finns där för att visa på orsaker till hur karaktärer påverkats av det som hänt genom åren och som i nutiden styr deras handlingar. Exempelvis så säger resultatet att varför Sethe inte söker uppmärksamhet från Paul D beror på hur hon ständigt fick uppmärksamhet när hon anlant som slav till Sweet Home. Frågan om berättaren besvaras också utifrån de valda exemplen från romanen. Händelserna nämns genom

intern fokalisation hos den som befinner sig i fiktionsvärlden, men resultatet visar även att extern fokalisation och nollfokalisation i viss mån förekommer. Den interna fokalisatorn gör att berättelsen blir mer på riktigt och när det handlar om ett ämne som slaveriet i Amerika så gör det att berättelsen känns mer på riktigt. Vad den inre monologen också gör är att den genom inre tankar och känslor ger en närmare relation mellan karaktären och den som läser så som jag uppfattar det.

Jag berättade i inledningen och under tidigare forskning att inte mycket forskning hade hittats om narratologiska studier av *Beloved* och att jag med min uppsats ville visa ett nytt sätt att läsa romanen på. Det anser jag att den gör. Mycket av övriga forskningen utgår från teman, symboler eller att beskriva en karaktärs personliga resa genom berättelsen utifrån dennes tidigare upplevelser.

Även om Moayad Bani Younes också studerar berättandet så är det mer en förklaring av hur det narrativa berättandet och det historiska innehållet i *Beloved* kan bindas ihop med nutidens rasism och de trauman som den svarta befolkningen fortfarande lever med. Han utgår mycket ifrån minnet och kroppen som sätt att visa på dagens rasism. Min uppsats visar hur de narratologiska begreppen kan studera den strukturella uppbyggnaden av berättelsen och vilken funktion de har i en närläsning av romanen.

8. Referenslista

- Carlsson, Patrik & Lindekrantz, Nina, *”Den enda olycka som finns i världen är de vita” En studie i symboler och intertextualitet i Toni Morrisons ’Älskade’*, yrkesuppsats (Kristianstad: Högskolan Kristianstad, 2009)
- Genette, Gérard, *Narrative Discourse. An Essay in Method* (Ithaca, N.J.: Cornell University Press, 1980)
- Hallström, Linnea, *Representations of motherhood in Erdrich’s ’Love Medicine’ and Morrison’s ’Beloved’*, kandidatuppsats (Gävle: Högskolan i Gävle, 2017)
- Lindström, Anna-Lotta, *”Sethe – A Gothic Heroine, Yet Different” A Character Study in Toni Morrison’s Beloved*, kandidatuppsats (Karlskrona: Blekinge Tekniska Högskola, 2001)
- Mattsson, Sophie, *”A Matter of Choice” Ethical Dilemmas in Toni Morrison’s Beloved*, C-uppsats (Huddinge: Södertörns Högskola, 2004)
- Morrison, Toni, *Älskade*, övers. Hallén, Kerstin, (Stockholm: Bonnier Pocket, 2014)
- Nian, Rougui, *”The last of Sweet Home men” Masculinity studies of Paul D in Beloved*, C-uppsats (Gävle: Högskolan i Gävle, 2010)
- Skalin, Lars-Åke, ”Narratologi – studiet av berättandets principer”, i *Litteraturvetenskap – en inledning*, red. Staffan Bergsten, 2 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2002), s.173–188
- Söderlund, Veronica *”Master of My Faith, Captain of My Soul.” Identity and Community in Toni Morrison’s Beloved and Maya Angelou’s I Know Why the Caged Bird Sings*, C-uppsats (Gävle: Högskolan i Gävle, 2016–2017)
- Wising, Johanna, *Motherhood and the Heritage of Slavery in Toni Morrison’s Novels ’Sula’ and ’Beloved’*, kandidatuppsats (Skövde: Högskolan i Skövde, 2008)
- Younes, Moayad Bani, *History, Identity, Trauma and Narratives in Toni Morrison’s ’Beloved’ in relation to ”Black Lives Matter” (BLM)*, magisteruppsats (Huddinge: Södertörns högskola 2016)

